

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	11. 5. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Na stretnutí klubu čitateľskej gramotnosti, ktorý sa uskutočnil 11. 5. 2022 bola venovaná pozornosť úlohám a aktivitám po prečítaní umeleckého prozaického textu.

V úvode stretnutia sa členovia oboznámili s metódami, ktoré sú aplikované po prečítaní textu na slovenskom jazyku a literatúre. Následne venovali pozornosť využitiu metód na ostatných predmetoch a pri tvorbe cvičení a úloh pracovali s vhodnými metódami.

V závere boli navrhnuté odporúčania pre študentov Obchodnej akadémie v Liptovskom Mikuláši.

Kľúčové slová: umelecké texty, próza, analýza umeleckých textov, aktivity po čítaní umeleckého prozaického textu

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Mgr. Eva Váleková Smiešna a Mgr. Janka Klepáčová informovali členov klubu o postupe, aký vo všeobecnosti uplatňujú po prečítaní prozaických umeleckých textov. Sústredia sa najmä na nasledujúce body:

1. Pomenovať a charakterizovať postavy, rozprávača. Má rozprávač v texte úlohu? Štylizuje sa do role rozprávača?
2. Ktorá postava je výrazne citovo zaangažovaná v diele?
3. Určiť tému ukážky. Má súvis s názvom diela, prípadne názvom kapitoly, časti?
4. Charakterizovať prostredie a čas, v ktorom sa ukážka odohráva.
5. Hľadať motívy, ktoré sú v ukážke dominantné.
6. Určiť jazyk, aký autor v diele využil (lexiku, syntax a pod.)
7. V texte vyhľadať rozprávacie, reflexívne, opisné a informačné časti = slohové postupy
8. Opísať použitý jazykový štýl. Ide len o umelecký štýl? Využíva autor prechody k iným štýlom?
9. Všímať si formu textu (odsek, kapitoly, časti).
10. Odpovedať na otázky: Je text reálny? Je racionálny? Odráža skutočnosť? Argumentujeme.

Z praxe vyučujúci slovenského jazyka a literatúry uvádzajú, že tento spôsob odzrkadľuje všetky potrebné aspekty na pochopenie textu. Prepája jazykovú zložku s literárnou, čo napokon žiaci využijú pri maturitných testoch, ktoré sú zamerané na čítanie s porozumením a práve na prepájanie vedomostí z týchto dvoch zložiek.

Vyučujúce preto tento postup využívajú predovšetkým pri dielach z povinnej literatúry.

V ďalšej časti ostatní vyučujúci pripojili svoje postrehy z vyučovacích hodín. Na svojich predmetoch (INF, BIO, RUJ, MAT, FYZ) sa často stretávajú so súvislými textami, niekedy aj prozaickými. Pracujú s textom veľmi podobne, avšak nie v takom rozsahu ako učitelia jazykov. Vnímajú často to, že žiaci po prvom prečítaní nie sú schopní odpovedať na otázky viažuce sa k textu. Je potrebné veľakrát s nimi texty prečítať nahlas a rozobrať predtým, ako začnú pracovať na zadanej úlohe.

Následne sa členovia klubu zamerali na tvorbu úloh k textom s využitím metódy Tvorivé písanie. Žiak je vychovávaný ku flexibilitě, k otvorenosti myslenia, k experimentovaniu a k novej iniciatíve; hľadá nové súvislosti, je originálny. Žiak získa istotu, sebadôveru pri vlastnom prejave. Nebojí sa vyjadriť svoj vlastný názor. Tvorivé písanie môžeme použiť ako:

- a) motiváciu na lepšie pochopenie témy,
- b) na prerozprávanie umeleckého textu po prečítaní, analýzu,
- c) interpretáciu textu pomocou karikatúry, kontrastu, paródie, analógie,
- d) pochopenie umeleckých postupov, použitých výrazových prostriedkov,
- e) rozvíjanie estetických hodnôt,
- f) vzbudzovanie záujmu o čítanie aj pre žiakov nezaujímavých textov.

Metódy tvorivého písania, ktoré vyučujúci aplikovali na ukážky:

a) akrostich

Ukážka: Anton Pavlovič Čechov: Pomstiteľ

Vhodnou metódou je metóda akrostichu,

b) zmena perspektívy – zmena pohľadu rozprávača

Ukážka: Ivan Horváth: Laco a Bratislava

c) cinquain

Ukážka: Milo Urban: Tajomstvo Pavla Hrona

d) Jekyll – Hyde (Žiaci najprv napíšu vnútornú charakteristiku hlavnej postavy. Ich ďalšou úlohou bude urobiť charakteristiku tak, že v nej opíšu, ako by sa ináč mohla postava zachovať v určitých situáciách. Môžu využiť aj kontrast, teda postave prísúdia úplne odlišné charakterové vlastnosti)

Ukážka: Dušan Mitana: Oáza s jablňami

e) ozvučenie filmu (Žiaci si po prečítaní ukážky pozrú filmovú ukážku, do ktorej dopĺňajú dialógy postáv)

Ukážka: John Ronald Reuel Tolkien: Pán prsteňov

Následne členovia klubu vytvárali aj iný typ úloh/otázok vhodných po prečítaní textu:

Anton Pavlovič Čechov: Pomstiteľ

1. Napíšte reprodukciu príbehu poviedky.
2. Považujete druh pomsty, ktorý sa chystal Sigajev uskutočniť za primeraný?
3. Ako charakterizoval autor predajcu revolverov?
4. Zacitujte prvú a poslednú vetu vnútorného monológu Sigajeva. Všimnite si, aké zmeny nastali v myslení Sigajeva.
5. Vyhľadajte v texte spoločenskú kritiku. Čo je kritizované?
6. Čím je poviedka originálna, nezvyčajná?

Ivan Horváth: Laco a Bratislava

1. Uvažujte o nasledujúcich pocitoch: hrôza, teplo, zadosťučinenie, smäd, radosť. Aké pocity vyvolalo mesto v Lacovi?
2. Kde sa v texte nachádza reprodukcia myslenia literárnej postavy? Vysvetlite rozdiel medzi vnútorným monológom a priamou rečou postavy.
3. Prečo bol Laco komunikačne aktívnejší v rozhovore s Igorom? Čo chcel Igor v rozhovore dosiahnuť?
4. Aké okolnosti ovplyvnili pocity Laca z mesta? Ako sa menilo jeho vnímanie mesta?
5. Súhlasíte s myšlienkou, že sa Lacovi prejavili city podobné citom A. Sládkoviča v diele Marína?

Milo Urban: Tajomstvo Pavla Hrona

1. Prerozprávajte najmenej dve udalosti z poviedky, ktoré spôsobili výnimočné postavenie hlavnej postavy v dedinskom kolektíve.
2. Určte a pomenujte tajomstvo Pavla Hrona. Myslíte, že ide iba o jedno tajomstvo? Aké sú synonymá slova tajomstvo?
3. Premýšľajte, čo a či má niečo spoločné meno Pavol Hron a rieky, potok.
4. V skupinách pripravte televíznu reportáž o zmiznutí Pavla Hrona.

John Ronald Reuel Tolkien: Pán prsteňov

1. Uviesť rozdiel medzi hobitmi a ľuďmi. Aké vlastnosti majú ľudia spoločné s hobitmi?
2. Všimnúť si obsah, štylizáciu viet, ktorými autor opísal premeny zrkadla v ukážke. Aké farby dominujú v opisoch? Aké pojmy a významy spájate s danými farbami?
3. Aký vnímate to, že hlavnými postavami nie sú ľudské bytosti?
4. Aký je symbolický význam motívov: dar, hádanka, hviezdy, prsteň, zrkadlo?
5. Predstavte si, že vy ste Bilbo Bublík, ktorý rozpráva o zaujímavých udalosti. Prerozprávajte príbeh, v ktorom ste získali zázračný prsteň. Pri rozprávaní vyvolajte dojem tajomnosti a strašidelnosti.

13. Závěry a odporúčania:

Členovia klubu navrhli použiť na hodinách viac úloh zameraných na tvorivé písanie a venovať viac pozornosti motivácii k písaniu a samostatnej tvorbe. Vyučujúci by mali hľadať vhodné metódy k pochopeniu textov, aby žiaci dostatočne pochopili text a vedeli rýchlo vyhľadať potrebné informácie. Vyučujúci aj študenti by mali spoločne pracovať na tvorbe otázok a spoločne hľadať spôsob, ako text interpretovať čo najlepšie. Žiaci by mali nazerať na text kritickejšie a vedieť argumentovať svoje názory.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Eva Váleková Smiešna
15. Dátum	11. 5. 2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
18. Dátum	11. 5. 2022
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu